

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJASTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 18 DIN, NEDIJAŠKA 36 DIN, PODPORA VEČ KOT 36 DIN. — POSAMEZNA ŠTEV. 75 PAR. UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POLJANSKA C. 4. (ALOJZIJEVISČE). — ČEK. RAČ. ŠT. 16.078.

LETO V.

LJUBLJANA, PETEK 4. APRILA 1941.

ŠTEV. 30.

BORCI KRISTUSOVI, NA DELO!

NE IZOGNEŠ SE!

Kdo hoče veliki boj med kraljestvom božjim in taborom satanovim, ki se je razplamtel po vsem svetu, gledati od strani, ne da bi se ga udeležil? Kdo se upa postaviti ob stran, ko gre za najvišje človeške dobrine? Brž ko postaneš v nemaren za božjo stvar, si se že pridružil sovražnikom in izdajalcem. »Kdor ni z menoj, je zoper mene!«

ZAVEJMO SE STISKE!

Prvo in najpotrebnejše, kar nam nalaga stiska časa, je, da se mi te stiske, tega neizogibnega boja zavemo. V prejšnjih časih je morda zadostovalo, da so se škofje in duhovniki ali krščanski knezi in oblastniki trudili za ohranitev krščanstva v družbi. Danes to ne zadostuje več, danes morajo množice zavestno izpolniti svoje delo. Vsakdo od nas je soodgovoren za procvit ali propad božjega kraljestva na zemlji. Vsakdo se mora sobojevati z zgledom, besedo in dejanjem. Vsakdo se mora moško postaviti za vero in krščanstvo povsod, kjer vidi, da so le najvišje dobrine ogrožene: vplivati more na svoje soljudi, svoje podrejene in vse, ki so v njegovi bližini.

Nastopiti mora brez strahu proti vsem prizadevanjem, bi bi mogla v srcih ljudi vero v Boga oslabiti in uničiti. Ne le zaradi lastne duše, ampak tudi da branimo narod pred največjo nevarnostjo.

POBOŽNOST NEKATERIH

Kako manjka te dalekovidnosti mnogim od nas in zlasti nekaterim »pobožnim«! Radi hodijo v cerkev, molijo svoj rožni venec in tudi miloščino dajo sem in tja. Toda stiske časa, ne vidijo. Delati za Cerkev, skrbeti in sodelovati za rešitev ljudstva, boriti se s Kristusom proti satanu, tega nočejo.

Kako bi se božja vojska okrepila, ko bi se vsi verni ljudje, predvsem katoličani, brez izjeme postavili v bran prodiranju sovražnika! Ko bi v svojo hišo pustili samo tisti tisk, ki vero spoštuje in pospešuje! Ko bi svojo pozornost posvetili le onemu slovstvu, ki ne ruši, ampak gradi!

Ko bi starši in vzgojitelji porabili vsako priliko, da onim, ki so jim zaupani v skrb, globoko vcepijo ponos, da so kristjani, ponos, da so katoličani, zato da bo njihova vera zmagovita in vesela, polna hvaležnosti! Ko bi vsi katoličani one, ki so zašli, prijateljsko sprejeli medse in jim na ljubeč in skrben način pojasnili usodnost njihove zmote.

NAJ SRCA GORIJO NAVDUŠENJA!

Seveda je zato osnovni pogoj, da mi sami gorimo navdušenja za vero, za božje kraljestvo.

Kajti čim globlja in gorečnejša je vera v srcu borca božjega, toliko bolj se tudi pokaže na zunaj, toliko večja je njegova borbenost in gorečnost.

Navdušenje za delo in borbenost morata priti od znotraj, iz srca, ki gori za Boga in njegovo kraljestvo, ki neprestano ponavlja prisego zvestobe, ki smo jo obljubili pri krstu.

ČIM BOLJ ONI ZA SATANOVO TEM BOLJ MI ZA BOŽJE KRALJESTVO

Čim bolj ubogi zaslepljenci napadajo Vsemogočnega, tem tesneje se hočemo mi okleniti svojega Očeta, ki je v nebesih. Če sramote Cerkev, jo bomo mi toliko bolj ljubili, spoštovali. Če sovražijo papeža, namestnika Kristusovega, se hočemo mi toliko bolj navdušeno pognati zanj. Če sramotijo naše škofo in duhovnike, se bomo tem enodušneje zbrali okoli njih. Če so se drugi cerkvenemu življenju odtujili, bomo mi toliko bolj zvesto hodili k sv. maši, pridigli in sv. zakramentom.

Čim bolj se drugi nebrzdano predajajo podobni nenravnosti, s tem večjo resnostjo bomo mi čuvali nad seboj. Čim zviteje nasprotnik svoje misli z gesli in tiskom širi med množice, toliko neizprosneje bomo mi zaprli vrata njihovim knjigam in listom; toliko bolj bomo podprli tisk, ki brani pravice božjega kraljestva.

Mi nočemo dopustiti, da bi to, kar je v dvestisoč letih krščansko kulturno delo zgradilo v kraljestvu duš v dobro in blagor ljudstva, zrušil rod besnih in hudobnih prevratnežev. Bog naj vlada, ne le včeraj in danes, temveč tudi jutri, ne le nad nami, temveč tudi nad našimi otroki in otrok otroki!

SVOJEMU KRALJU

Nj. Vel. kralj Peter II. je zasedel prestol. Važen je ta dogodek in vsi smo ga z veseljem pozdravili. Ne smemo pa na svojega kralja gledati le z državnega, ampak tudi z verskega stališča. Zato se ob tej priliki spomnimo nekaterih dolžnosti do vladarja, ki so nam katoličanom še prav posebno svete.

SPOŠTOVANJE

»Kralja častite!« — stoji v sv. pismu. Zato v zvestobi do svojih načel dolgujemo spoštovanje kralju in njegovi oblasti. V njem vidimo od Boga postavljeno oblast, odsvit božje oblasti.

Njegovo oblast bomo vedno priznavali in spoštovali. V živi veri trdno zaupamo da bo tudi Bog potem izpolnil svojo obljubo in bosta narod in država dolgo živela in jima bo dobro na zemlji.

POSUŠNOST

Ker ima kralj oblast od Boga, katoličani vemo, da nam po njem govori sam Bog, da ga pri njegovih ukazih vodi obča korist in blagor ljudstva. Zato svojemu kralju zagotovimo popolno vdanost in poslušnost. Naj ukazuje, kakor on ve, da je božja volja, da je koristno in prav, — mi bomo šli za njim in se pod njegovim vodstvom borili za koristi domovine.

LJUBEZEN

Veliko dobrin sprejmemo po vladarjevih rokah. On je varuh države, naše svobode in branitelj postave. V njegovi oblasti je zagotovljena osebna varnost, v njegovem imenu se čuva in deli pravica. Sad vsega tega sta red in

mir, ki sta nujna podlaga uspešnega dela, napredka in kulture. To so osnovne človekove dobrine, ki nam v veliki meri izhajajo iz vladarjeve oblasti.

Saj pravi sv. Tomaž, da je poglavitna naloga kralja, skrbeti za enoto ljudstva, kar je isto kakor mir. On tudi uči, da je dober kralj tak dobronik ljudstva, da ga ni na zemlji plačila, ki bi mu moglo njegove dobrote poplačati: le Bog v nebesih mu jih bo poplačal. Zato nam hvaležnost in pravičnost nalagata, da vladarja ljubimo in kadar je treba, to ljubezen ter hvaležnost tudi z dejanji izražamo.

ZVESTOBA

Da pa vladar more svoje naloge lažje in v polni meri izvrševati in ker so to osnove našega srečnega življenja na zemlji, mu moramo zvesto staviti na razpolago svoje sile. Ostati mu moramo zvesti tudi tedaj, kadar zahteva od nas težkih žrtev, tudi tedaj, kadar od nas zahteva življenje. To zvestobo mu danes prisežemo!

MOLITEV

Dolžnosti, ki jih Bog nalaga našemu kralju, so težke in odgovorne. Zato je še posebej naloga nas katoličanov, da za kralja veliko molimo in ga tako neprestano podpiramo pri njegovem delu. Molimo s trdnim zaupanjem, kajti »kraljevo srce je v božji roki«, pravi sv. pismo. Prosimo Boga, naj kralju ohranja duševne in telesne moči, ga uči modrosti in mu kaže pota previdnosti, naj mu nakloni, da bo srečno in uspešno vladal svojo državo v slavo božjo in v blagor državljanov.

SV. JANEZ VIANNEY O PLESU

Moj Bog, ali je mogoče imeti tako zaslepljene oči, da kdo misli, da ples ni slab, ko je vendar to vrv, s katero potegne hudič največ duš v pekel.

Odstavek iz Claudelovega »Križevega pota«, ki smo prinesli v zadnji številki, je vzet iz prevoda omenjene pesnitve, ki ga je za »Slovenca« oskrbel pesnik Tone Čokan.

SLAVNI ŠPORTNIKI IN ALKOHOLO

Sved Elis Virklund je l. 1936. zmagal v najtežji panogi, v smuškem teku na 50 km. Bilo je to na IV. rimski olimpiadi v Garmisch-Partenkirchen. In on trdi: »Alkohol je čisto gotovo sovražnik dobrega uspeha!«

Kanadsko moštvo za hokej je to pošteno izkusilo na isti olimpiadi. Dotedaj so Kanadčani premagali vse nasprotnike. V Garmischu so pa izgubili v odločilni tekmi z Angličani, izgubili tudi zlato svetinjo. Zakaj? Prejšnji dan so v »veseli« družbi popili mnogo vrčkov piva in pri tekmi niso bili več v formi.

V olimpijski vasi, ki so jo zgradili za berlinsko olimpiado, niso dobili ne kapljice alkohola in nobenega tobaka.

Slavni finski tekač Nurmi; Sved Erik Larson, zmagalet v teku na 18 km; Hirschfeld, svetovni rekorder v metu krogle, in še premnogi najboljši športniki odločno odsvetujejo pitje alkoholnih pijač vsem športnikom.

Znani boksar Maks Schmeling je nekoč povedal: »Jaz živim zelo skromno. Spim osem ali devet ur na dan, jem ob čisto določenem času in ne veliko. Alkoholnih pijač ne pijem; rajši imam slatino. Kadil nisem še nikoli. Mnogo sadja in mleka moram imeti pri svojih obedih.«

In znani smučar Birger Ruud je dejal mladim fantom: »Napačno je tisto prepričanje, dragi mladi smučarji, da šele alkohol naredi iz fanta celega moža. Alkohol in nikotin uničita vsakega športnika. Kdor hoče res kaj velikega doseči, se mora alkohola zdržati!«

In kljub vsemu temu še mnogi trdijo, da vino, pivo, žganje daje človeku moči. To je pravljica, ki jo pametna slovenska mladina ne verjame več. Kdor hoče res biti zdrav in močan; kdor hoče svojo voljo in svoj značaj utrditi; kdor hoče našemu narodu že v mladih letih koristiti, naj ne pije alkoholnih pijač, naj bo do dvajsetega leta abstinent.

RELIGIJA IN DOMOVINA

Znana je hinavska krilatica, da katoličani ne morejo biti pravi domoljubi, ker segajo njihove misli daleč v onostranstvo, in ker je katolicizem po svoji naravi mednarodni.

To pa je seveda le hudobna in prazna fraza, ker katoliška načela in zgodovina in sedanjost pričajo prav nasprotno.

Katolicizem ravno nasprotno vključuje in zapoveduje domovinsko ljubezen. Četrta božja zapoved zapoveduje spoštovati in ljubiti starše, oblast, narod in domovino. Kdor po veri ni zvezan z Bogom, sploh nima in ne more imeti prave domovinske ljubezni. Bog je tisti, ki je združil ljudi iste krvi, istega življenja, iste zemlje in iste zgodovine. Zato je jasno, da samo religiozen človek zna popolnoma do globine doumeti smisel in vrednost domovine. Ko dela za blagor domovine, ve, da izpolnjuje svojo dolžnost in je zato pripravljen zanjo žrtvovati tudi življenje.

Zgodovina in sedanjost to potrjujeta. V svetovni vojni so se za zmago Francije najbolj borili in prejeli najštevilnejša in najvišja odlikovanja za hrabrost ravno praktični katoličani in duhovniki. In v današnji Franciji so zopet praktični bili katoličani tisti, ki so neustrašeno stopili pred nasprotnika, dočim so jo mnogi, ki jim je bila »domovina« zmeraj na jeziku, bojazljivo in sramotno zapustili v najtežjih trenutkih in si pripeli na suknjič »Pourquoi?«. Enako so se izkazali za najboljše rodoljube tudi katoličani v Nemčiji in Italiji, da naših dedov, kateri so junaško branili domovino pred Turki, sploh ne omenimo.

Življenje je pokazalo, da, kdor nima pred očmi Boga, tudi domovine ne more zares trajno ljubiti. Človek, ki je ideale vere zavrgel do zadnjih konsekvenc, je patriot le toliko časa, dokler na ta račun izsesava domovino. Ko pa se je treba žrtvovati zanjo, išče lagodnega mesta, kjer mu ne bi niti las padle z glave, kaj še, da bi pustil, da bi mu odletela glava z ramen.

DVE ZAHTEVI ZA SEDAJ

Koliko doživimo danes v eni uri, koliko v enem dnevu! Za stoletja odleže teden, da, en dan.

V teh zgodovinskih dneh se kaže zrelost posameznikov in narodov. Le zreli, močni in značajni ljudje in narodi morejo vzdržati. Samostojnosti, doslednosti zahtevajo naše razmere.

SAMOSTOJNOSTI!

Bodi samostojen, da ne nasedeš prvi govornici, ki ti pride na uho, da ne kričiš z vsakim kričalcem, da ne bežiš z vsakim strahopetcem, da te ne nosijo tokovi, danes sem in jutri tja, ne da bi sam vedel, kaj in kako. Presoditi položaj, si ustvariti lastno sodbo, biti kritičen ob oblaku novic, ki nas kar prekriva, tega nam je treba. Bodimo samostojni! Za mevrže so naše razmere prehude. Sami močni bodimo v oporo tistim, ki niso dovolj močni in zreli, da bi se znašli.

LOŠKI KATOLIŠKI ŠTUDENTJE

Delamo, to nam mora vsak priznati, pa ne kar koli. Povsod nas vodijo papežve in škofove smernice. Blagor Cerkve nam je pri srcu. Močno se trudimo, da bi pri tovariših in med ljudstvom dvignili katoliško zavest. Kajti prepričani smo, da je rešitev slovenskega naroda le v tesni zvezi s Cerkvijo. Dokler se bo oklepal vere svojih očetov in ostal Cerkvi zvest, toliko časa se bo obdržal na obličju zemlje in ohranil svojo individualnost. Premajhen je naš narod, da bi se smel braniti božjega varstva. Zanašati se moramo predvsem na nase, ampak na božjo Previdnost.

O veliki noči bo minilo eno leto, odkar smo krožek zaokrenili vsaj za devetdeset stopinj. Držimo se načelne katoliške smeri. Prelomili smo z žalostno tradicijo, ki je terjala od mladih študentov, da so zapravljali svoje moči v ponočevanju, popivanju in podobnih izgrelih, namesto da bi svoje sile položili Cerkvi in narodu na oltar neokrnjene. Dajanje so v smislu katoliškega vzgojnega nauka in škofovih navodil ustanovile svoj krožek.

Društveno delo nosi pečat pozitivnega ustvarjanja. Imeli smo devet izvrstnih predavanj. Naj navedemo naslove le nekaterih: Razvoj katoliškega gibanja po Mahničju (dr. K. Capuder), naša akademska društva (dr. J. Kraljič), dijak in KA (J. Prešeren), alkohol in študira-joča mladina (K. Wolbang), med Slovenci v južni Srbiji (J. Kopač), o samovzgoji (dr. L. Čepin), dijak

DOSLEDNOSTI!

Danes je čas, ko se hitro razgali tisti, ki samo računajo, kje bodo ceneje in boljše skozi prišli: ljudje brez vsake doslednosti in značajnosti, sebični in strahopetci, dobičkarji in — izdajalci! Mi pa, kar smo bili, to ostanemo: katoliški Slovenci v svobodni Jugoslaviji za vsako ceno! Nevarni časi so, a zato ne skrivamo svojega prepričanja.

PRIPRAVLJENI SMO!

S smrtjo ali življenjem si pišemo svojo usodo. Življenje je samo eno: svobodno. Smrt pa je dvojna: ali smrt izdajalca, Judeža, ki si si jo zakrivil sam; druga pa je smrt mučenca, heroja, ki si da vse drugo prej iztrgati kakor svoje versko in narodno prepričanje. Kaj izbiramo mi? Odgovor ni težak.

in naš čas (J. Pintar); sami aktualni naslovi! Lepi sta bili tudi predavanja o komunizmu in naših knjižnih založbah. Nabrall smo nekaj zabojev slovenskih knjig in jih poslali v južno Srbijo. Za razvedrilo smo napravili dva izleta. Nekajkrat smo imeli skupno sv. mašo s skupnim sv. obhajilom.

Iz omenjenih dejstev je razvidno, da katoliška načelnost le ni tako neživljenjska in okorela, kakor si jo nekateri »široki« in »sproščeni« predstavljajo.

Iz pisane Loke kličemo ob koncu svojega poročila vsem slovenskim študentom: Pustite »krok«, ki uničuje dušno in telesno zdravje, odpravite iz svoje srede ljubezensko sanjaštvo! Ne nasedajte puhlemu, smešnemu in meglenemu govoričenju o »svobodi«, »neodvisnosti« in »sproščenosti«: o »samonikli« kulturi in »ogroženih« osebnosti. To so varljive in majave osnove, razjedene od napuha in bolne samozvesti. Ljudje, ki rastejo iz takih osnov, v odločilnih trenutkih klonijo. Zgled nam nudi poražena francoska mladina. Ni mogoče, da oblast ne bi doživela ponižanja.

Gradimo iz trdnih katoliških načel! Iz te podlage ne bo vzniknila le živa katoliška zavest, temveč bo vzklil iz nje tudi močan narodni ponos.

Globoka vdanost sveti Cerkvi in brezpogojna zvestoba očetni veri je nadvse zanesljiv porok za lepšo bodočnost našega naroda.

MANNING, DELAVSKI KARDINAL

H. E. Manning je bil rojen leta 1808. iz aristokratske rodbine, njegov oče je bil guverner Angleške banke v Londonu. Po končanih študijah je stopil v politično službo, ki jo je pa kmalu zapustil ter postal duhovnih anglikanske vere. Odlikoval se je kot pisatelj, posebno pa kot pridigar na oxfordski šoli.

Bil je človek globoke vere, ki je vztrajno iskal resnice. Po hudih notranjih bojih se je dokopal do spoznanja, da je edino katoliška Cerkev — s papežem — Jezusova Cerkev, ki je ohranila pravo apostolsko vero.

Zato je l. 1851. konvertiral in leto pozneje je postal katoliški duhovnik, trinajst let pozneje pa nadškof v Westminsteru. L. 1875. je postal kardinal. Ko je l. 1892. umrl, ga je vse angleško časopisje brez razlike strank in vere enoglasno proglasilo za svetega duhovnika, pravega rodoljuba, zaščitnika ljudstva in ponos katoliške Cerkve.

MANNINGOV SOCIALNI NAUK

Manning je veliko pisal. Znani so njegovi apologetski in asketski spisi; v svojih spisih pa se je tudi mnogo bavil s socialnim vprašanjem. S tem je začel že, ko je bil član delavske komisije in pozneje kot član komisije za javno vzgojo.

Njegov socialni nauk kaže, da je katoliška Cerkev že zdavnaj jasno izrazila svoje čutenje z delavci in kaže tudi na to, da je sama zloba ali pa neznanje, če kdo trdi, da je Cerkev pravičnim delavskim zahtevam nasprotna.

Svoj socialni nauk je kardinal Manning zgradil na treh osnovah: 1. da so potrebne organizacije;

2. da je potrebna državna intervencija ter

3. da je potrebno tesno sodelovanje duhovščine z ljudstvom, da se reši socialno vprašanje.

ČVRSTA

DELAVSKA ORGANIZACIJA

Prej delavstvo še ni bilo tako organizirano, zato je kardinal tako naglašal potrebo po čim tesnejši združitvi delavcev, da »združeni dosežejo moč, ki je osamljeni nimajo«.

Bil je proti tako imenovani svo-

bodni delovni pogodbi, svobodnemu delu, namreč tako svobodnemu, da bi se vsak posameznik sam pogajal za plačo, kar bi v resnici dajalo podjetniku samo možnost svobodnega izžemanja delavcev.

POTREBA

DRŽAVNE INTERVENCIJE

Vendar pa so organizacije za rešitev socialnega vprašanja premalo, zato je potrebna še državna pomoč. Manning je bil prepričan, da gospodarski liberalizem propada in da je pokazal vso svojo gnilobo, sebičnost in nemoč. Zato si je prizadeval zboljšati in rešiti vprašanje razmerja med delom in kapitalom. Delo je edini kapital delavstva, oživljajoči kapital, ki oživlja denar, mrtvi kapital. »Treba je ta dva kapitala, brez katerih ni napredka, združiti.«

Zato je zahteval, da, kjer delavci niso dovolj močni, intervencira parlament in da štiti delavca in njegovo družino, posebno da pazi na delo otrok in žena, na nedeljski počitek, nočno delo, zmanjšanje delovnega časa in pa na minimalne plače.

NESPAMET KAPITALISTIČNEGA GOSPODARSTVA

Dobro osvetluje nespamet kapitalističnega gospodarstva: »Oh! Če je cilj življenja množiti tkanine in bombaž, ako je slava Anglije v tem, da tako in podobno blago proizvaja v čim večjem številu in čim ceneje..., o, potem dobro! Razumeli smo! Hodimo še naprej to pot! Ako pa je družinsko življenje pravo življenje, ako so mir in čast domačega ognjišča prirodni zakoni, — potem so pa ti važnejši od gospodarskih. Če so torej te stvari svetjše kot tiste, ki so na trgu na prodaj, — potem je treba temu dosledno tudi ravnati!«

POJDI TE MED LJUDSTVO!

Posebno pa je vzpodbujal svoje duhovnike, naj živijo z ljudstvom. Potrebno je, da vlada vzajemnost med ljudstvom in duhovniki! Ako bo duhovnik siromašen — narod ga bo hranil... Manning je večkrat imel navado reči duhovnikom: Pojdite med narod, delite z njim njegovo usodo, jeste njegov kruh, skloni-

te se k njegovemu srcu, da osvobodite njegovo dušo za Boga!

Ko so mu nekateri očitali, da je po svojih nazorih socialist, je rekel: »Pravijo, da sem socialni demokrat. Popolnoma napak imajo! Pristaš sem socialne ureditve, a s tem pa nikakor ne socialne demokracije. Med socialnostjo in socializmom je tako velika razlika kot med razumom in racionalizmom!«

KAJ SE NAM JE OD NJEGA UČITI?

Bil je velik mož. Pokazal je na prave rešitve vprašanj, ki so še danes aktualne. Njegovo delo kot kardinala katoliške Cerkve nam kaže, kako neresnična je kleveta, da Cerkev nima razumevanja za delavske pravice, da ni socialna.

Njegov svetli lik nam je vzor moža, ki nas spodbuja k večjemu zanimanju za socialne probleme, za delo, ki naj obnovi naravni red in družbo zopet postavi na naravne zakone (Al. Ušeničnik, Qua, str. 6.)

Naši nasprotniki svoje vodnike študirajo in poznajo. Ne dajmo se jim prekositi in študirajmo tudi mi naše. Ne manjka nam jih, samo zajemimo iz njihovega velikega bogastva!

SLOVENSKI KARDINAL MISSIA O POLOVIČARSTVU

Treba je molitve, ki se vse preveč prezira in premalo ceni!

Treba je odločnosti, ko je danes zavladovalo neko polovičarstvo. Polovičarstvo nam je vsem že nekako prirojeno. Bojimo se preveč sitnosti in želimo miru; bojimo se, da si ne bi prejudicirali za svojo prihodnost; zato se zibamo na to in ono stran; zato pazljivo prižigamo lučce sedaj Bogu, sedaj njegovemu nasprotniku; zato ravnamo »nepristransko«, »zmerno«, »ne prenapeto«. Zato pa tudi hramo in se nam godi kakor vsakemu polovičarstvu.

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).